

Quan l'Orquesta Maravella – amb un nom que feia un bon joc de paraules dedicat al poble que la veié néixer – va decidir emprendre el seu propi viatge per portar una manera molt particular de fer música a pobles i ciutats, els seus membres mai haurien pensat que arribarien a fer gira per llocs tan llunyans de Caldes de Malavella com Alemanya, Suïssa, la República Txeca o les antigues Repúbliques Soviètiques.

L'any 1951 el músic Lluís Ferrer, decidia deixar l'Orquesta Montgrins per fundar un projecte propi juntament amb el seu germà Josep i Narcís Vendrell, amb una manera de funcionar que distava molt dels estàndards de l'època: músics dempeus, gires internacionals, músics que tocaven tant corda com vent i una visió de cobla-orquestra que la feien una formació totalment eclèctica i versàtil. 75 anys després, la formació perviu sota la direcció de Joan Josep Rocha, i tot i la crisi d'aquestes formacions dins un panorama musical que cada vegada té menys fe en la música en directe.

Aquesta important fita cultural s'ha celebrat durant aquest 2026 amb diversos esdeveniments, essent l'acte central una gran festa d'aniversari que tingué lloc al juny a la rambla d'en Rufi de Caldes, que va comptar amb diverses col·laboracions i va ser presentada per Mari Pau Huguet. Abans, el 20 de març, l'orquestra va tornar al Teatre-Casino Municipal del municipi, el mateix escenari on un 11 de març celebrà el seu primer concert aquell llunyà 1951, amb un programa que va reproduir fil per randa els mateixos

Reportatge

La Maravella: 75 anys brillant amb llum pròpia

La formació de Caldes de Malavella celebra tres quarts de segle de vida amb un llibre a càrrec de l'exdirector Antoni Mas, en què explica com la visió avançada a l'època dels fundadors va ser clau perquè acabés actuant per tot Europa

✎ Ariadna Sala

gèneres musicals que als seus inicis.

El llibre *La Maravella. 75 anys de l'orquestra de Caldes (1951-2026)*, escrit per Antoni Mas i publicat per l'Editorial Gavarres amb motiu de l'efemèride, és un altre dels reconeixements que rep la formació, i que se suma a altres publicacions com ara el llibre *Meravella meravellosa. Història de l'Orquestra Internacional Maravella*, del filòleg Matías López publicat el 1993.

El perquè de l'èxit

Aquest nou llibre dedicat a la Maravella està escrit per un dels exdirectors de la formació, i va més enllà dels fets més destacats o cronològics que s'han viscut durant aquests tres quarts de segle, que de fet ja s'expliquen en la publicació dels anys 90, i s'enfoca en els motius que podrien explicar l'èxit rotund d'una orquestra que quan es va fundar, només era una més dins el panorama musical de l'època, però que en pocs anys va aconseguir un gran èxit a l'Estat i un ressò internacional sense precedents. L'objectiu era portar al públic els èxits musicals que sonaven a diversos indrets del món, entre els quals sons de *swing*, música llatinoamericana, sardanes o pasdobles.

El fenomen Maravella, com s'ha batejat la fita, s'explica, en primer lloc, per la tenacitat i visió del seu fundador. L'autor subratlla el caràcter «absolutament decidit» de Lluís Ferrer, i en destaca la seva «gran visió comercial», que va aplicar en la promoció de l'Orquestra. Ferrer tenia molt clar que calia

2

4

aplicar estratègies comercials per captar públic que fins llavors eren pròpies d'empreses, com la publicitat als diaris i ràdios, que no eren gens habituals a les formacions musicals. Per tal de donar a conèixer una orquestra encara incipient, el director va fer diversos viatges a Barcelona i Madrid, i fins i tot a altres llocs d'Espanya i a l'estranger. Tampoc es van estalviar trucades ni cartes per aconseguir contractes en qualsevol àmbit que se'ls pogués presentar, amb una ambició que des dels inicis ja anava molt més enllà d'arribar al públic de Festes Majors. El disseny d'un logotip i una aposta per la publicitat gràfica van ser determinants en la seva difusió en forma de cartells, targetes i tota mena de materials promocionals que ara són testimoni de tot aquest esforç constant per arribar a més públic.

Un segon tret que va diferenciar la trajectòria de la Maravella va ser el criteri totalment avançat a l'època del director a l'hora d'escollir les ofertes: no escollien les que els eren més favorables econòmicament, sinó la que els podia donar més difusió a mitjà o llarg termini. D'aquesta manera, la visió del director ja anava avançada a l'època: era millor actuar en precari a la televisió o en un festival important d'un país estranger, que no pas en una festa major cobrant el que corresponia, si el que volien era fer-se més coneguts. És clar que, aquesta manera de funcionar - i que ara està ben normalitzada per sort o desgràcia - no era compartida per tots els músics, i la formació va haver de fer front a diverses baixes.

Un recorregut per la trajectòria de l'Orquesta Maravella. 1. La formació en una fotografia del 1936 /CRDI. Ajuntament de Girona 2. Concert al Palais am Funkturm de Berlín (1958)/Arxiu Aj. Caldes de Malavella. 3. Un concert a les Fires de Sant Narcís l'any 2017 / A. Resclosa 4. Els membres davant el monument als herois de la batalla d'Stalingrad a Volgograd (1973)/Lluís Ferrer. Arxiu família Comadevall. 5. Sessió de fotos al balneari Vichy Catalán (1984) /Arxiu de Caldes de Malavella.

La formació va ser pionera en la posada en escena i en desenvolupar estratègies de promoció comercial

Els resultats d'aquella «política expansionista» no van trigar gaire a arribar, amb actuacions que amb pocs anys de vida ja anaven més enllà de Catalunya: debut a Andorra, a la Catalunya Nord, i fins a trepitjar auditoris com el Kursaal de Berna, el Lido d'Hamburg, el Palais am Funkturm de Berlín o el Variété Ronacher de Viena. Al l'Estat, també van anar a esdeveniments com la FERIA d'Abril de Sevilla, els Sanfermines de Pamplona, les Fiestas de San Isidro o les Falles de València. Tot això, amb les consegüents visites a estudis de ràdio i televisió. Mentrestant, municipis que volien contractar-los perquè acudissin a les seves festes majors, veien frustrades les seves peticions perquè l'agenda estival de la formació treia fum.

Encara ara, l'orquestra manté una relació amb Andorra, on hi fa una parada anual. Al llarg de la seva història, el nombre de països que ha visitat se situa en catorze, i en els últims quinze anys la formació ha trepitjat el Marroc, Hongria i Malta. Entre els artistes internacionals i de renom amb qui han col·laborat hi ha la cantant italiana Nella Colombo, la mexicana Martha Muñoz (Linda Vera) i el cèlebre cantant Raphael.

Una orquestra de ball puntera

El llibre explica una curiositat que demostra la peculiar manera que tenia el seu director de presentar la formació, que en els primers anys estava formada per uns tretze músics: després d'una gira per l'estranger, començava el concert enumerant totes les ciutats

que havien trepitjat, de manera que aconseguia elevar el prestigi de l'orquestra. Més enllà d'això, la posada en escena de cada concert estava molt pensada des dels seus inicis: tocaven a peu dret, un fet poc habitual a les sales de ball; feien canvis d'instruments i de lloc a l'escenari segons l'estil musical i passant del vent a la corda; feien servir un vestuari blanc amb un corbati de llaç que caracteritzava a la formació, tot i que si el recital era de música afroamericana o llatina s'abillaven amb bruses més informals. La Maravella tenia uns faristols propis amb l'escut ben visible, i uns equips de so avançats a l'època que adquirien a l'estranger, quan encara no era la norma. Als seus concerts sonava des de Tommy Dorsey i Ray Conniff, fins a sardanes de Juli Garreta i clàssics de Duke Ellington.

Aquests elements són alguns dels que, segons Mas, feien que fos «l'orquestra de ball puntera del país».

Actualment, l'orquestra continua a peu del canó, amb Imma i Miquel Comadevall com a nous responsables d'una formació que actualment compta amb disset membres, dels quals tretze músics i quatre veus.

El camí que ha recorregut ha deixat un rastre inesborrable, amb una trajectòria de setze discos publicats, l'últim dels quals aquest mateix any, *Arriba la festa!*, i reconeixements com la Creu de Sant Jordi. Al l'epíleg, la mateixa orquestra assevera que «som aigua que corre, que no s'estanca, que té la força del bressol de Caldes, però que busca nous camins».